

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Харків – 2021

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Харків: НУЦЗУ, 2021. 440 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів навчальних закладів України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

САДКОВИЙ
Володимир

ректор Національного університету цивільного захисту України,
доктор наук з державного управління, професор

Заступник голови:

АНДРОНОВ
Володимир

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, Заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор

Члени оргкомітету:

DIMITAR
Georgiev Velev

Director Scientific Research Center for Disaster Risk Reduction
University of national and world economy (Sofia) Professor, Doctor

КРИВУЛЬКІН
Ігор

директор науково-дослідного, проектно-конструкторського та технологічного інституту мікрографії, кандидат фізико-математичних наук

КРОНІН
Майкл

професор департаменту соціальної роботи університету Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного Хреста, Нью-Йорк, США

МАНДИЧ
Олександра

голова ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

РАИМБЕКОВ
Кендебай
Жанабильович

заступник начальника з наукової роботи Кокшетауського технічного інституту Комітету з надзвичайних ситуацій Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан, кандидат фізико-математичних наук, Республіка Казахстан

СИЛОВС
Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

СОФІЄВА
Ханим Раміз кизи

начальник відділу організації медичної і психологічної допомоги Головного управління організації з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій МНС Республіки Азербайджан, Республіка Азербайджан

TIKHONENKOV
Igor

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev,
Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ ЯК МЕТОД ОПТИМІЗАЦІЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ РЯТУВАЛЬНИКА

Пономаренко І.В., НУЦЗУ
НК – Афанасьєва Н.Є., д.психол.н., доц., НУЦЗУ

Працівники оперативно-рятувальних підрозділів у професійній діяльності, незалежно від її видів, потрапляють у ситуації невизначеності, що супроводжуються пошуком продуктивних шляхів вирішення проблем, емоційними переживаннями, когнітивними осмисленнями тощо.

У процесі психологічного супроводу рятувальника з метою оптимізації толерантності до невизначеності ефективним є використання психологічного тренінгу. Це пов'язано, в першу чергу, з тим, що при виконанні завдань за призначенням рятувальник постійно працює у колективі, саме тому продуктивним є використання групових форм психокорекції. Використання сукупності групових методів формування умінь і навичок самопізнання, спілкування та взаєморозуміння рятувальників дає змогу розвивати професійно важливі якості фахівця екстремального профілю.

У психологічному тренінгу відбувається активне усвідомлення поведінкових моделей та взаємообмін досвідом учасників групи. Більшість ефективних змін в поведінці і установках рятувальників відбувається не в індивідуальному, а в груповому контексті і для того, щоб виявити власні непродуктивні паттерни поведінки, змінити їх і виробити нові, рятувальник повинен розвивати рефлексію, самоусвідомлення тощо. В процесі тренінгової роботи важливим є отримання зворотнього зв'язку, тобто в результаті саморозкриття учасників змінюється сприйняття один одного, обмін емоціями, почуттями та досвідом вирішення психологічних проблем, також отримання підтримки від колег, що мають спільні проблеми і переживання. Учасники тренінгу можуть ідентифікувати себе з іншими і використовувати емоційний зв'язок для оцінки власних переживань, почуттів і поведінки. У групі стають очевидними такі, зазвичай приховані, механізми соціальної взаємодії як тиск партнерів, конформізм, соціальний вплив, розподіл ролей тощо. Групова робота полегшує процес самодослідження і інтроспекції, формування професійної «Я» концепції фахівця.

Отже, використання психологічного тренінгу сприяє формуванню здатності витримувати емоційну напругу в ситуаціях невизначеності, продуктивно діяти і знаходити оптимальні варіанти вирішення складних ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєва Н.Є., Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу. Навч. посіб. Київ, 2016. С. 252.
2. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В. Практикум із групової психокорекції: підручник. Мелітополь: Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. С. 414.
3. Мілютіна К.Л. Теорія і практика психологічного тренінгу: Навч. посіб. Київ: МАУП, 2004. С. 192.
4. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: нач. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. С. 250.

Кривошей О.О., НУЦЗУ Розвиток кар'єрної орієнтації студентів у процесі професійної підготовки.....	215
Кулініч О.Р., Шестопалов А.І., НУЦЗУ Просодичні сигнали та їхні комбінації в процесі вивчення англійської мови.....	216
Лантій А.Ю., НУЦЗУ Взаємозв'язок психологічних особливостей фахівця з розвитком професійної кар'єри.....	217
Макаренко С.С., НУЦЗУ Фізична підготовка як чинник становлення фахівця ДСНС України.....	218
Мироненко А.А., НУЦЗУ Мовна картина світу як спосіб відбиття культури українського народу.....	219
Мікіртічян А.А., НУЦЗУ Особливості розв'язання конфліктних ситуацій та конформності у осіб з різною спрямованістю особистості.....	220
Міщенко А.Р., НУЦЗУ Передумови виникнення поліграфа.....	221
Невечеря А.О., НУЦЗУ Особливості емпатії у здобувачів вищої освіти різної професійної спрямованості.....	222
Орлова А.О., НУЦЗУ Становлення пошти України У XVII – на початку XX ст.....	223
Орлова А.Д., НУЦЗУ Особливості ціннісних орієнтацій курсантів НУЦЗУ на різних етапах навчання.....	224
Оровець О.О., НУЦЗУ Пожежні дружини добровольців в Україні у 1921-1928 роках та їх роль у захисті цивільного населення.....	225
Панченко Д.М., НУЦЗУ Теоретичні підходи щодо розуміння способів розв'язання міжособистісних конфліктів у період вікових криз.....	226
Парамонова Я.Г., НУЦЗУ Основні психологічні характеристики феноменів саморегуляції, життєстійкості та толерантності до невизначеності.....	227
Петрова А.С., НУЦЗУ Психологічна сумісність як умова психологічної безпеки військовослужбовців.....	228
Півень Л.В., НУЦЗУ «Мова ворожнечі» як явище україномовного медіапростору.....	229
Половенко Д.В., НУЦЗУ Сексуальне рабство: історія та сучасність.....	230
Половянов Д.Д., НУЦЗУ Методика розвитку загальної витривалості.....	233
Пономаренко І.В., НУЦЗУ Психологічний тренінг як метод оптимізації толерантності до невизначеності рятувальника.....	234
Прасолова М.Ю., НУЦЗУ Маса тіла як чинник домінуючих психічних станів особистості.....	235
Приймак В.О., НУЦЗУ Травматизм на заняттях пожежно-рятувальної та загальної фізичної підготовки курсантів та студентів національного університету цивільного захисту України.....	236
Радченко Г.М., НУЦЗУ Небезпека хімічної зброї для сучасного світу.....	237
Рижченко О.С., НУЦЗУ Викладання УМІ (української мови як іноземної) під час дистанційного навчання у НУЦЗУ.....	238
Руденко І.А., НУЦЗУ Методика розвитку силової витривалості.....	239
Савченко Д.І., НУЦЗУ Вчення В.І. Вернадського про біосферу.....	241
Сальнікова Т.В., НУЦЗУ Організація психологічної обстановки в зоні надзвичайної ситуації для покращення діяльності оперативно-рятувальних підрозділів.....	242
Семенець А.Ю., НУЦЗУ Концепт «вогню» в англійській мовній картині світу.....	243
Сидоренко Ю.О., НУЦЗУ Особливості психологічного аналізу професійної діяльності.....	244
Статівка Є.С., НУЦЗУ Погляди Нікколо Макіавеллі на управління в історичному та сучасному аспекті.....	245
Статівка О.М., НУЦЗУ Сучасні проблеми туризму.....	246

Панченко Є.О., НУЦЗУ Щодо питання ліквідації аварії з виливом соляної кислоти.....	412
Переверзєва О.М., НУЦЗУ До питання одержання еластичних кремнеземистих покриттів по текстильних матеріалах.....	413
Петухов Р.А., НУЦЗУ Підвищення стійкості пін швидкого тверднення.....	414
Положій Е.М., НУЦЗУ Розробка заходів щодо захисту населення у разі виникнення радіаційної аварії.....	415
Приходько В.О., НУЦЗУ Матеріали спеціального призначення для захисту від іонізуючого випромінювання.....	416
Сагадієв Я.Р., НУЦЗУ Моделювання каскадного розповсюдження пожежі.....	417
Скрипник М.С., НУЦЗУ Дослідження захисної дії вогнестійких кремнеземистих покриттів по текстильних матеріалах.....	418
Ткаченко М.О., НУЦЗУ Вибір складів антипіренових композицій для захисту текстильних матеріалів.....	419
Тополь М.Є., НУЦЗУ Дослідження впливу типу мінеральної кислоти на одержання золю кремнекислоти з розчинів рідкого скла.....	420
Трегубова Ф.Д., Курінна Н.М., НУЦЗУ Нелінійність температур плавлення в гомологічному ряду.....	421
Федоряка О.І., НУЦЗУ Використання нейромережевих технологій у визначенні рівня небезпеки локальної території.....	422
Чеботарьова О.М., НУЦЗУ Кремнеземисті покриття по текстильних матеріалах на основі рідкого скла.....	423
Явтушенко А.А., Смирнов К.Е., НУЦЗУ Хімічні волокна зі зниження горючості на основі целюлоза.....	424

Відповідальний за випуск В.А. Андронов

Технічний редактор С.І.Зімін

Підписано до друку 01.04.2021

Друк. арк. 55

Тир. 100

Ціна договірна

Формат А4

Типографія НУЦЗУ, 61023, м. Харків, вул. Чернишевська, 94